

عنوان مقاله:

مقایسه تطبیقی تناسبات ایوان در مساجد دوره صفویه اصفهان

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 20، شماره 128 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 14

نویسندگان:

حامد حیاتی - استادیار گروه معماری، دانشکده فنی و مهندسی، دانشگاه قم، قم، ایران.

امیر مسعود نوری - دانشجوی دکتری معماری، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران.

خلاصه مقاله:

چکیده بیان مسئله: با توجه به اهمیت ایوان به عنوان عنصری اصلی در معماری مساجد، مسئله مورد توجه این پژوهش تناسبات به کاررفته در ایوان های این بناها به عنوان ابزاری در جهت خلق اثر مطلوب و ماندگار معماری است. این پژوهش، به مقایسه تطبیقی تناسبات هندسی ایوان ها در هفت مسجد به عنوان نمونه هدفمند پرداخته است. مساجد دوره صفویه اصفهان از آن جهت مورد توجه قرار گرفت که معماری ایرانی-اسلامی در این دوره به اوج خود می رسد و اصفهان، پایتخت این جلوه گری ها است. مساجد دوره صفویه اصفهان از منظر تاریخ و حاکمیت، به سه دوره تقسیم شده اند. از هر دوره، مساجد انتخابی براساس پراکندگی زمانی که بیش ترین تنوع هندسی در ایوان را دارا هستند انتخاب و تحلیل شدند. هدف پژوهش: با توجه به اهمیت مساجد در دوره صفوی به نظر می رسد در طراحی و ساخت ایوان این مساجد از تناسبات مشخصی استفاده شده است که پژوهش حاضر در پی کشف تناسبات ایوان های مساجد منتخب برآمده است. روش پژوهش: روش تحقیق، استقرایی بوده که با توجه به غیرتصادفی بودن نمونه های مورد بررسی، به شیوه شبه تجربی ابعاد و اندازه های ایوان های مساجد بر مبنای رعایت تناسبات تحلیل و بررسی شده اند. داده های مورد استفاده در این پژوهش با بررسی اسناد و مدارک کتابخانه ای، تحلیل نقشه ها و بررسی میدانی گردآوری شده است. نتیجه گیری: از بین نمونه های مورد مقایسه تطبیقی، به عنوان نمونه های هدفمند عصر صفوی در اصفهان، تناسبات غالباً یکسانی میان ایوان های هر دوره مشاهده می شود و در نمای تمام نمونه ها از تناسبات ایرانی مشتق از شش ضلعی منتظم برگرفته شده است. این تناسبات در دوره اول به 1/18:1 و 1/3:1، در دوره دوم به 1/18:1 و در دوره سوم به 1/7:1 و 1/14:1 نزدیکی بیش تری دارد.

کلمات کلیدی:

تناسبات هندسی، شش ضلعی منتظم، هندسه ایوان، ایوان مساجد، مساجد صفوی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1896107>

